

ГЛОСАРІЙ ТЕРМІНІВ

Багатокомпонентне речення	Речення, що містить три і більше синтаксичних центрів і складається з кількох предикативних частин, співвідносних за будовою з простим реченням.
Безсполучниковий зв'язок (безсполучниковість)	Синтаксичний зв'язок частин складного речення без сполучників, за допомогою засобів ритмомелодики (інтонації, темпу, наголосу, паузи тощо).
Безсполучникові багатокомпонентні речення	Складні багатокомпонентні речення, частини яких поєднуються лише інтонаційно, без сполучників і сполучних слів.
Відкритість	Характеристика складного речення, що дозволяє вільно приєднувати додаткові предикативні частини без спотворення змісту речення.
Головна предикативна частина	Предикативна частина складного (складнопідрядного) речення, що є синтаксично незалежною.
Експліцитний	Від лат. <i>explicite</i> – той, що явний, реально виражений, розгорнутий.
Ієрархічність	Характеристика складного багатокомпонентного речення, що виявляється у наявності зовнішнього і внутрішнього рівнів логіко-семантичного членування речення.
Імпліцитний	Від лат. <i>implicite</i> – той, що прихований, не має явної форми вираження.
Контаміновані складнопідрядні багатокомпонентні речення	Складні синтаксичні утворення, у яких по-різному комбінуються однорідна і неоднорідна супідрядність, послідовна підрядність і однорідна супідрядність, послідовна підрядність і неоднорідна супідрядність, подвійна супідрядність та послідовна підрядність.
Монозв'язкові синтаксичні конструкції	Складні багатокомпонентні речення, предикативні частини яких пов'язані між собою однаковими синтаксичними зв'язками.
Парадигма речення	Система форм структурної схеми речення, у якій вхідною формою є ядерне речення, а похідними – його трансформації.
Підрядний зв'язок	Синтаксичний зв'язок, що вказує на граматичну залежність одного компонента від іншого у словосполученні чи реченні.
Полізв'язкові синтаксичні конструкції	Складні багатокомпонентні речення, предикативні частини яких пов'язані між собою різними синтаксичними зв'язками.
Поліпредикативність	У сучасному мовознавстві поліпредикативними називають синтаксичні конструкції, до складу яких входить три і більше монопредикативних одиниці, що на синтаксичному рівні є частинами багатокомпонентного складного речення.

Постпозиція	Розташування однієї із предикативних частин складного речення після іншої.
Предикативна частина	Частина складного речення, що має свій синтаксичний (предикативний) центр, побудована за типом простого (двоскладного чи односкладного) речення.
Препозиція	Розташування однієї з предикативних частин складного речення перед іншою.
Семантико-синтаксичні відношення	Відношення, що відбивають стосунки предметів і явищ дійсності, вказують на значеннєві стосунки поєднаних певним синтаксичним зв'язком синтаксичних одиниць. Розрізняють суб'єктні, об'єктні, адресатні, інструментальні, локативні, атрибутивні тощо.
Семантична структура речення	Мовне значення речення, що створюється взаємодією семантики структурної схеми речення і лексичних значень слів, які її заповнюють.
Синтаксичний зв'язок	Формальний зв'язок між компонентами синтаксичної одиниці (словами у словосполученні, предикативними частинами у складному реченні), виражений відповідними мовними засобами (сполучниками, сполучними словами, інтонацією тощо).
Складне багатоконпонентне речення	Синтаксична поліпредикативна конструкція, яка складається із трьох і більше частин, кожна з яких побудована побудованих за схемою простого односкладного чи двоскладного речення, що поєднані сурядним чи підрядним зв'язком за допомогою сполучників або без них.
Складне речення	Речення, що містить два і більше синтаксичних центри і складається з кількох предикативних частин, співвідносних за будовою з простим реченням.
Складні багатоконпонентні сполучникові речення з різними видами зв'язку	Сполучникові багатоконпонентні речення, в яких предикативні частини поєднані різними видами синтаксичного зв'язку: сурядним і підрядним.
Складнопідрядні багатоконпонентні реченнями	Багатоконпонентні складні речення, частини яких поєднані підрядним зв'язком (залежать одна від одної) і за допомогою сполучників підрядності.
Складнопідрядні багатоконпонентні реченнями з неоднорідною супідрядністю	Складні багатоконпонентні синтаксичні конструкції, в яких кілька різнотипних підрядних частин стосуються головної частини в цілому або одного і того ж члена речення в ній, або різних членів речення в головній підрядній частині.

Складнопірядні багатокomпонентні реченнями з однорідною супірядністю	Складні багатокomпонентні синтаксичні конструкції, в яких кілька пірядних частин однаково стосуються головної частини в цілому або одного і того ж члена речення в ній.
Складнопірядні багатокomпонентні речення з послідовною пірядністю	Складні багатокomпонентні речення із пірядним зв'язком, для яких характерний ланцюжковий зв'язок предикативних частин, одна з яких є абсолютно незалежною головною частиною, від якої залежить наступна пірядна частина, від неї – інша, від тієї – третя і так далі, причому, кожна попередня пірядна частина є головною для наступної пірядної предикативної частини.
Складносурядні багатокomпонентні реченням	Багатокomпонентні складні речення, предикативні частини яких поєднуються сурядним синтаксичним зв'язком (тобто синтаксично рівноправні, не залежать одна від одної) і за допомогою сполучників сурядності.
Складносурядні багатокomпонентні речення з неоднотипною сурядністю	Складні багатокomпонентні конструкції з сурядним зв'язком, що характеризується складними семантико-структурними зв'язками і семантичними неоднотипними відношеннями між предикативними частинами. У таких структурах спостерігаємо ієрархічні семантичні зв'язки, представлені зовнішнім (логіко-синтаксичним) і внутрішнім (структурним) рівнями членування.
Складносурядні багатокomпонентні речення з однотипною сурядністю	Складні сполучникові багатокomпонентні речення, предикативні частини яких поєднані сурядним зв'язком і однаковими сурядними семантичними відношеннями.
Сполучникові багатокomпонентні речення	Складні багатокomпонентні речення, предикативні частини яких поєднуються між собою сполучниками чи сполучними словами.
Сполучниково-безсполучникові багатокomпонентні речення	Складні багатокomпонентні речення, частини яких поєднуються як за допомогою сполучників, так і без них лише за допомогою інтонації.
Структурна схема речення	Синтаксичний зразок (модель), що має свою формальну організацію, за яким може бути побудоване речення.
Сурядний зв'язок	Синтаксичний зв'язок, що поєднує граматично рівноправні компоненти в словосполученні чи реченні.